

Alder passende Religionskundskab. — Men et Brud med den bestaaende Orden, hvorved Betydningen af Religionsunderviisningen og af Religionskundskabens Omfang og Tilstrækkelighed undbrages den almindelige Skolebestyrelse, er maaskee i enkelte Tilfælde en Nødvendighed for at undgaae andre uheldige Konflikter, og i saa Fald vilde da det her Foreslaaede, at en Præst eller en residerende Kapellan har overhørt Børnet, træder istedetfor den almindelige, autoriserede lokale Skolebestyrelse, være ganske hensigtsmæssigt.

Hvad den anden Paragraf angaaer, da handler den om noget ganske Andet, nemlig om Anerkjendelsen af disse Friskoler. Det er et Punkt i vore Forhold og vor tilkommende Lovgivning, som længe har krævet Opmærksomhed, men i Henseende til hvilket det endnu ikke er lykkes at komme til nogen egentlig almindelig Organisation. Disse Friskoler, der paa mange Steder have megen Betydning og Værd, medens mange af dem, der gaae over til at blive blotte Værepartier i en Mandsskole, ofte lade saare Meget tilbage at ønske, jeg siger disse Friskoler, som paa mange Steder have et stort Omfang, gode Lærere og god Underviisning og Orden, og derfor ogsaa meget godt udrette deres Gjerning, have forlængst trængt til at vinde offentlig Anerkjendelse og stilles ved Siden af de Anstalter, der i Rigsstæderne kaldes Instituter, hvilke ere ligeberettigede med Almueskolerne. Der var, førend Anordningen af 2den Mai 1855 udkom, ikke saa ganske saa Tilfælde, hvor saadanne veludrustede og gode Friskoler havde erhvervet sig Anerkjendelse som kommunale Skoler, d. v. s. under den Form, at Ministeriet erkjendte, at de Børn, som gik der, derved maatte anses for at have opfyldt Lovgivningens Tilhold med Hensyn til Skolegang. Efterat Loven af 2den Mai 1855 var udkommen, blev vel en saadan Anerkjendelse ikke længere søgt eller attraaet, men dens Virkning, nemlig at Skolebestyrelsen betragter Skolens Gjerning som ligeberettiget med den offentlige Skolegjerning, er meget vigtig baade for Skolen og i Grunden ogsaa for samtlige Skoleforhold. Det har derfor længe været et naturligt Ønske, at man kunde faae Friskolerne indorganiserede under det al-

mindelige Skolevæsen, og Dvsket er fra Friskolernes Side nærmest fremtraadt under den Form, at de vilde have Ret til at holde Examen i deres eget Lokale; men det er med forskjellig Frugt og Held, at denne Begjæring er fremsat paa de forskjellige Steder. Der er ikke saa faa Steder, hvor Examen afholdes i Skolens eget Lokale, men det støder ogsaa mange Steder paa Vanskeligheder, og jeg har Erfaring for, at disse Vanskeligheder ofte hidrøre fra Skolekommissionens, eller rettere sagt, Sogneforstanderskabets verbdlige Medlemmers Side, idet disse ikke ville bekvemme sig til at overvære en heel Examen i endnu en Skole; der er imidlertid Steder, hvor man har søgt at formaae dem dertil, og maaskee det efterhaanden vil kunne opnaaes, men det bliver altid usikkert, saalænge Friskolen ikke erkjendes for at være berettiget til at afholde Examen i sit eget Lokale. Naar en Skole vil erkjendes for at være berettiget til at fordrø en saadan fuldstændig Examen afholdt i sit Lokale, saa bør den naturligtvis ogsaa tilbyde en vis Garanti, en vis Sikkerhed for, at Skolen og dens Underviisning er saaledes, at den i det Hele taget kan sammenlignes med en almindelig Byskole, som Skolebestyrelsen ellers kun har med at gjøre, og det var derfor meget ønskeligt, at de Skoler, der ville erhverve en saadan Ret, tillige bleve underkastede en Deel af de Fordringer, der maae stilles til en velordnet Skolegjerning. Jeg vilde i denne Henseende stille Betingelser, som jeg ogsaa i Gjerningen har haft Leilighed til at stille, og da fornemmelig disse: at en saadan Skole skulde forelægge en Plan, jeg mener ikke dermed en Lektionstabel for Lærerne, men en Beskrivelse af det Maal, som Skolen sætter sig, af den Alder, hvori den modtager Børnene, og det Standpunkt, hvortil Børnene skulde føres efter deres forskjellige Alder; dernæst at Skolen holder en Journal, en Dagbog, som Skolebestyreren skal føre og hvoraf man kan see, hvilke Børn der ere tilstede, og hvilke ikke. Det har holdt meget haardt at faae Friskolernes Bestyrere til at indrømme Ansættelsen af en Journal, men det er ønskeligt, at naar der i Lovforslaget siges, at Læreren skal godtgjøre, at Skolen stadig besøges mindst af et vist Antal Børn, saa maae der være Billeder, hvoraf